

تعیین ارتباط بین مسئولیت اجتماعی سازمان و تاثیر شیوه‌های مدیریت منابع انسانی از طریق مدل سیستمی مدیریت دانش

محراب رئیسیان

پژوهشگر اقتصادی، کارشناسی ارشد حسابداری.علوم و تحقیقات، مدیرعامل گروه تخصصی دهکده شکوه

چکیده

این تحقیق با هدف تعیین ارتباط بین مسئولیت اجتماعی سازمان و تاثیر شیوه‌های مدیریت منابع انسانی از طریق مدیریت دانش در سال ۱۳۹۲ به انجام رسید. نوع تحقیق با توجه به هدف، کاربردی و از نظر ماهیت و روش توصیفی می باشدکه با استفاده از مطالعات میدانی به بررسی وضعیت موجود پرداخته است. جامعه آماری مورد نظر کلیه کارمندان سازمان نظام مهندسی کشور کشور شامل ۱۴۰ نفر بوده، که از این تعداد براساس فرمول محاسبه حجم نمونه کرجی و مورگان (۱۹۷۰) تعداد ۱۰۳ نفر به عنوان جامعه نمونه انتخاب شده اند. ابزار اندازه‌گیری، پرسشنامه مسئولیت اجتماعی سازمان و مدیریت منابع انسانی بوسیونینی بوده است که با ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۴۶ پایابی آن اثبات و روایی آن نیز طبق نظر استاتید فن مورد تایید واقع شده است. در تجزیه و تحلیل یافته‌های تحقیق از شیوه‌های توصیف آماری از قبیل: جداول توزیع فراوانی، شاخص‌های مرکزی و شاخص‌های پراکندگی و در بخش استنباطهای آماری از روش آزمون رگرسیون برای نمونه‌های مستقل و روش NOVA، همبستگی و گاما برای بررسی فرضیات تحقیق استفاده شده است. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل یافته‌ها نشان می‌دهد که رابطه معناداری بین مسئولیت اجتماعی با شیوه‌های مدیریت منابع انسانی (یادگیری و توسعه، طراحی شغل، ارتباطات، مشارکت، ارزیابی عملکرد) وجود داشته و بین مدیریت دانش و شیوه‌های منابع انسانی همبستگی مثبت و رابطه معنادار وجود دارد.

واژگان کلیدی: مسئولیت اجتماعی، مدیریت دانش، طراحی شغل، یادگیری و توسعه، ارزیابی عملکرد

مقدمه

ارتباط بین مدیریت منابع انسانی و مسئولیت اجتماعی سازمان دو طرفه است. از یک طرف مدیریت منابع انسانی به عنوان عملکرد مدیریت یک سازمان می‌تواند به عنوان یکی از اهداف مسئولیت‌های اجتماعی سازمان باشد. سازمان‌های که دارای مسئولیت اجتماعی هستند بر این عقیده هستند که به کارکنان خود اهمیت بیشتری می‌دهند و همواره به دنبال ارتقای شرایط کاری و رفاه آنها هستند. از طرفی دیگر از طریق کارکنان سازمان است مسئولیت اجتماعی واقعی در فعالیت‌های روزمره یک سازمان مشخص می‌شود. چنین فعالیت‌هایی مسئولیت اجتماعی سازمان را از طریق تعامل روزمره با مشتریان و سایر ذینفعان خارجی در داخل و خارج از سازمان برای عموم آشکار می‌سازد. ون دن هاول، تایمرمن و اسکالک (۱۲۰۱۲)، همزمان با آغاز بلوغ و پیشرفت استراتژی HR زمان آن فرا رسیده که مشخص کنیم حوزه تحقیق و تمرینات مدیریتی به کجا رسیده است. اگرچه با گذشت نزدیک به دو دهه از پیشرفت علمی، این حوزه بطور آشکاری تاثیر خود را در آینده نشان خواهد داد.(سعادت، ۱۳۹۲) انواع مختلف سازمان‌ها(بخش عمومی و خصوصی) به طور فراینده عامل بالقوه کارکنان

^۱ . Schalk, R., Timmerman, V., & van den Heuvel, S

خود را به عنوان یک منبع مزیت رقابتی بیان کرده اند. ایجاد مزیت رقابتی از طریق کارکنان نیاز به توجه زیادی دارد که بهترین عامل برای این سرمایه ها دارد. (میرسپاسی، ۱۳۷۹) دارایی در نتیجه، یک سیر صعودی در تحقیقات در راستای تمرکز بر تاثیر شیوه های مدیریت منابع انسانی در ده سال گذشته وجود داشته است. براؤن و چالیر^۱. در یک استراتژی مناسب مستولیت اجتماعی به سازمان ها کمک می کند تا خودشان را در جایگاهی قرار دهند که بصورت پیش گستر، خطرات محیطی را مدیریت کنند و از فرست ها بهره ببرند، خصوصاً با توجه به همکاریشان با بخش وسیعی از ذینفعانی مثل سهام داران، مشتریان، مجمع ها، عرضه کنندگان، دولت ها، سازمان های غیر دولتی، سازمان های بین المللی و سازمان های تحت تأثیر فعالیت های شرکت لاول و آگوینس^۲. امروزه کاملاً پذیرفته شده است که پیاده سازی موفقیت آمیز مدیریت دانش مستلزم تعامل مدیریت دانش و مدیریت منابع انسانی است. این موضوع در نگرش سیستمی به مدیریت دانش نیز کاملاً مورد تاکید قرار گرفته است. یکی از مشکلاتی که سازمانها با آن مواجه می شوند هنگام معرفی کردن مدیریت دانش است زیرا این معرفی به کارکنان کمک می کند تا فهم مشترکی راجع به دانش و مدیریت دانش داشته باشند. علی رغم بسیاری از دارایی های دیگر، دانش چیزی نیست که انسان بتواند آنرا لمس کند، یا آنرا احساس کند و به همین دلیل جزء دارایی های ناملموس و نامشهود است. بعضی از دانش ها در خارج از ذهن انسان، قراردارند، اما درصد عمدۀ ای از دانش در مغز افراد وجود دارد. یکی دیگر از ویژگیهای مشکل بودن درک دانش، اینست که ارزش دانش تا حد زیادی زمینه ای است تد، گردید و سندرا^۳ (۲۰۱۲) منظور از مسئولیت اجتماعی این است که سازمان ها تأثیر عمدۀ ای بر سیستم اجتماعی دارند و لذا چگونگی فعالیت های آنها باید به گونه ای باشد که در اثر آن زیانی به جامعه نرسد، و در صورت رسیدن زیان، سازمان های مربوط ملزم به جبران آن باشند. به عبارت دیگر، سازمان ها نباید خود را مستقل «تافتۀ جدا بافتۀ» از محیط بیرونی خود و به اصطلاح بدانند، بلکه باید خود را جزئی از یک کل یعنی محیط بیرونی و اجتماع بدانند و باید اهداف و فعالیت های آنها در راستای آرمان های اجتماعی و رفاه و آسایش جامعه باشد. (دعایی، ۱۳۷۷) امروزه همه مدیران باید به کارهایی دست بزنن که مورد قبول جامعه و منطبق با ارزش های آن باشد. سازمان هایی که نمی توانند خود را با این مهم تطبیق دهند موفق نخواهند بود.

مروری بر ابیات و پیشینه تحقیق

مدیریت منابع انسانی و اداره کارکنان، اصطلاحی نسبتاً جدید است که از دهه ۱۹۷۰ به بعد مطرح گردیده است. صاحب نظران مدیریت در بیان مسائل انسانی سازمان از واژه های مختلفی مانند کارگزینی، مدیریت نیروی انسانی، اداره امور کارکنان، مدیریت منابع انسانی، مدیریت منابع انسانی و اداره امور کارکنان استفاده نموده اند و بسیاری از محققان هم اکنون نیز از این رشته علمی با عنوان قدیمی و سنتی آن مانند کارگزینی، اداره امور کارکنان در نوشته های خود نام میبرند، برخی این اصطلاحات را متراff دانسته و در یک معنا آنها را به کار می گیرند. مارلر و فیشر (۲۰۱۲)^۴ استدلال کرده اند مسئولیت اجتماعی، تعهد سازمان به بهبود جامعه از طریق شیوه های کسب و کار اخلاقی و مشارکت منابع سازمانی است. طبق نظر هاک و دالبون (۲۰۱۲^۵) مسائل مربوط به مدیریت منابع انسانی اغلب بر حسب نحوه برخورد سازمان ها با منابع انسانی شان تعیین می شود و بر ابزار و رویه های کاربردی در آن تاکید شده است. زیر سیستم دانش شامل ۶ مرحله است که انتقال دانش از منبع تا مصرف را پوشش می دهد: کسب، ایجاد، ذخیره تحلیل و داده کاوی، انتقال و توزیع، به کارگیری و روایی، سازمان ها هنگامی به طور اثربخش و کارآمد یاد می گیرند که این فرآیندهای ششگانه، مستمر و تعاملی باشند. این فرایندها متواتی یا مستقل نیستند؛ اطلاعات باید از طریق کانال های مختلف، و اغلب با چارچوب های زمانی متفاوت توزیع شود. مدیریت

¹ . Brown, K., & Charlier, S

² . Aguinis, H., & Lawal, S

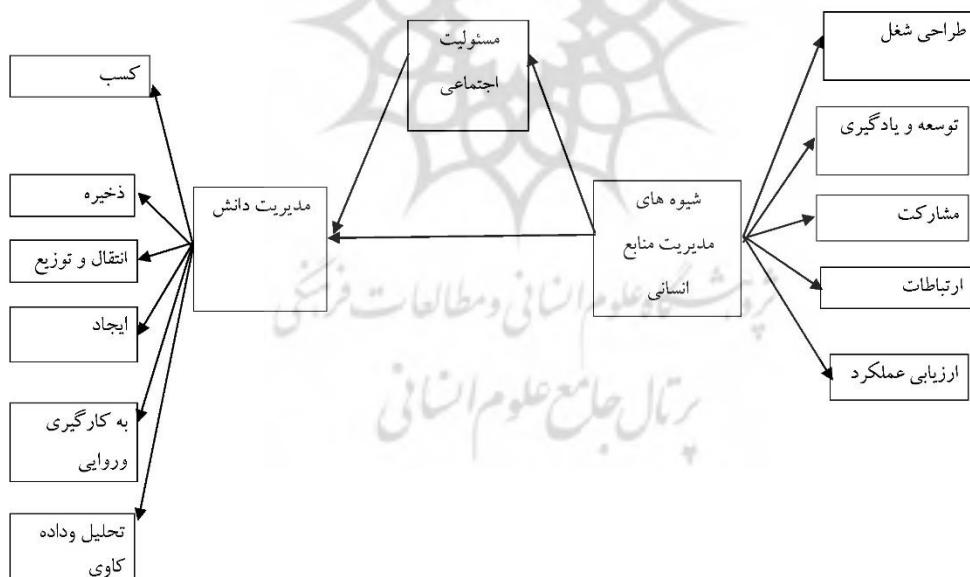
³ . Foos, Ted., Schum, Gray and Rothenberg, Sandra

⁴ . Marler, J. H., & Fisher, S

⁵ . Hoch, J. E., & Dulebohn, J. H

دانش باید به طور مستمر برای فیلترهای ادراکی و نیز در خصوص هر دو فعالیت های فوق فعال و واکنشی به کار گرفته شود (طالبیان، ۱۳۸۳). به نظر بات^۱، مدیریت دانش فرایند ایجاد، تأیید، ارائه، توزیع و کاربرد دانش است که این پنج عامل زمینه آموزش، بازخورد، آموزش مجدد و یا حذف آموزش را فراهم می آورد که معمولاً برای ایجاد، نگهداری و احیای قابلیت های سازمان، مورد نیاز است. نویسنده^۲ گان پیش رو در زمینه مدیریت دانش، دانش را به عنوان "یک ترکیب منعطف از تجربیات، ارزشها، اطلاعات زمینه ای و بینش خبرگان که چارچوبی برای ارزیابی و جمع کردن تجربیات و اطلاعات جدید ایجاد بوجود آورده است نگاه می کنند. براون و چالیر^۳ (۲۰۱۲) شیوه های استراتژیک مدیریت منابع انسانی را به عنوان شیوه هایی که بصورت نظری یا تجربی به کل عملکرد سازمان مربوط است تعریف کرده اند کرما، جیمز و مارک^۴ (۲۰۰۵) دانش از ذهن کارگران دانشی سرچشمه می گیرد و در ذهن کاربران دانشی، کاربردی می شود مرویک (۲۰۰۳^۵). هدف از این تحقیق فراهم کردن دلایلی برای وجود رابطه بین مدیریت منابع انسانی و مسئولیت اجتماعی سازمان، آگاهی و شناخت برخی عوامل موثر در شیوه های مدیریت منابع انسانی که منجر به ایجاد مسئولیت اجتماعی مثبت در سازمان شود، تعیین نوع و میزان تاثیر درک کارکنان از نحوه عملکرد شیوه های مدیریت منابع انسانی از طریق مدیریت دانش، تاکید بر نقش مهم و استراتژیک مدیریت منابع انسانی در ارتقا و توسعه مدیریت دانش، شناخت برخی از اثرات مثبت مسئولیت اجتماعی سازمان برنتایج عملکرد شیوه های مدیریتی سازمان هست. دالبون و جانسون^۶ (۲۰۱۲) محقق سعی دارد به سوالات زیر پاسخ دهد:

۱. بین شیوه های مدیریت منابع انسانی در سازمان با مسئولیت اجتماعی سازمان رابطه وجود دارد
۲. بین شیوه های مدیریت منابع انسانی در سازمان با مدیریت دانش رابطه معنی داری وجود دارد.
۳. بین مسئولیت اجتماعی سازمان با مدیریت دانش رابطه معناداری وجود دارد.

شکل ۱: مدل مفهومی

^۱. Buat

^۲. Brown, K., & Charlier, S

^۳ . Hoffman James, Hoelscher Mark L., Sherif Karma

^۴ . Merwick, A. D

^۵ . Dulebohn, J. H., & Johnson, R

روش تحقیق

تحقیق حاضر یک تحقیق توصیفی از نوع پیمایشی است. و همچنین پژوهش حاضراز نوع کاربردی می باشد. جهت بالا بردن اعتبار تحقیق با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای انتخاب شد. در این تحقیق ابزار جمع آوری داده ها شامل دو پرسشنامه مسئولیت اجتماعی سازمان و مدیریت منابع انسانی بوسیونینی می باشد. برای سنجش میزان روایی طرح پرسشهای مطرح شده، پرسشنامه در اختیار چند نفر از استادیون گذاشته شدند با جمع بندی نظرات آنان سؤالات انتخاب شده، ویرایش گردیده و قابلیت اجرارا کسب نمودند. برای تعیین پایایی پرسشنامه تحقیق حاضر پرسشنامه ها درین ۳۰ نفر ازآزمودنی ها اجراگردیدوپایایی پرسشنامه ۰/۸۴ درصد از طریق تکنیک آلفای کرونباخ بدست آمد. برای توصیف صفات کیفی به محاسبه درصد و توزیع فراوانی و درصد تجمعی، برای توصیف صفات کمی به محاسبه شاخص های مرکزی و پراکندگی (میانگین، انحراف استاندارد، خطای معیار میانگین، دامنه تغییرات، چولگی و کشیدگی) از نرم افزار SPSS پرداخته شد و برای تعیین نرمال بودن نمرات از آزمون گاما، آزمون رگرسیون خطی، همبستگی، Anova استفاده شد.

یافته های تحقیق

آزمون فرضیه اول

ادعای محقق: شیوه های مدیریت منابع انسانی با مسئولیت اجتماعی سازمان رابطه معنی داری دارد.

فرض آماری:

شیوه های مدیریت منابع انسانی با مسئولیت اجتماعی سازمان رابطه معنی داری ندارد: H_0

شیوه های مدیریت منابع انسانی با مسئولیت اجتماعی سازمان رابطه معنی داری دارد: H_1

جدول ۱: نتایج آزمون رگرسیون برای فرضیه اول

متغیر مستقل	متغیر وابسته	ضریب همبستگی	ضریب رگرسیون	سطح معنی داری آماره (Sig)	ضریب تعیین	مقدار آماره (F)	سطح معنی داری آماره (F)
شیوه های مدیریت منابع انسانی	مسئولیت اجتماعی سازمان	-۰/۶۷۱	-۰/۶۷۱	-۰/۰۰۰	-۰/۴۵۱	۱۳۸/۶۶۰	-۰/۰۰۰

- تحلیل سطح معنی داری آماره F(Sig-F) : با توجه به اینکه سطح معنی داری آماره F (۰/۰۰۰) می باشد که کمتر از ۰/۰۵ بوده و نشان می دهد که رابطه خطی بین دو متغیر وجود دارد.
- تحلیل ضریب همبستگی و ضریب رگرسیون ( ) : با توجه به ضریب همبستگی شیوه های مدیریت منابع انسانی در سازمان رابطه مثبتی با مسئولیت اجتماعی سازمان دارد. همچنین با توجه به نتایج آماری جدول فوق می توان ادعا کرد که در سطح اطمینان ۹۵ درصد، متغیر شیوه های مدیریت منابع در سازمان به میزان (۰/۶۷۱) واحد بر متغیر مسئولیت اجتماعی سازمان تاثیر مثبت و معنی دار دارد (یعنی به ازای یک واحد تغییر در متغیر شیوه های مدیریت منابع انسانی در سازمان، (۰/۶۷۱) واحد تغییر در متغیر مسئولیت اجتماعی سازمان ایجاد می شود).
- تحلیل ضریب تعیین (R Square) : مقدار ضریب تعیین متغیرهای شیوه های مدیریت منابع انسانی در سازمان و مسئولیت اجتماعی سازمان برابر (۰/۴۵۱) است که بیان کننده این مطلب است که ۴۵/۱ درصد تغییرات به وجود آمده در متغیر مسئولیت اجتماعی سازمان از طریق متغیر شیوه های مدیریت منابع انسانی در سازمان تبیین می گردد.

نتیجه نهایی : با توجه به تحلیل انجام گرفته شیوه های مدیریت منابع انسانی در سازمان با مسئولیت اجتماعی سازمان رابطه مثبت و معنی دار دارد، بنابراین فرضیه اول پذیرفته می شود.

آزمون فرضیه دوم

ادعای محقق: مسئولیت اجتماعی با نتایج عملکردهای سازمانی رابطه معنی داری دارد.

فرض آماری:

مسئولیت اجتماعی با نتایج عملکردهای سازمانی رابطه معنی داری ندارد: H_0

مسئولیت اجتماعی با نتایج عملکردهای سازمانی رابطه معنی داری دارد: H_1

جدول ۲: نتایج آزمون رگرسیون برای فرضیه دوم

سطح معنی داری آماره (F)	مقدار آماره (F)	ضریب تعیین	سطح معنی داری (Sig)	ضریب رگرسیون (β)	ضریب همبستگی	متغیر وابسته	متغیر مستقل
۰/۰۰۰	۱۱۰/۲۸۹	۰/۳۹۵	۰/۰۰۰	۰/۶۲۸	۰/۶۲۸	مدیریت دانش	مسئولیت اجتماعی سازمان

- تحلیل سطح معنی داری آماره F(Sig-F) : با توجه به اینکه سطح معنی داری آماره F (۰/۰۰۰) می باشد که کمتر از ۰/۰۵ بوده و نشان می دهد که رابطه خطی بین دو متغیر وجود دارد .
- تحلیل ضریب همبستگی و ضریب رگرسیون ( ) : با توجه به ضریب همبستگی مسئولیت اجتماعی سازمان رابطه مثبتی با مدیریت دانش دارد. همچنین با توجه به نتایج آماری جدول فوق می توان ادعا کرد که در سطح اطمینان ۹۵ درصد، متغیر مسئولیت اجتماعی سازمان در سازمان به میزان (۰/۶۲۸) واحد بر متغیر مدیریت دانش تاثیر مثبت و معنی دار دارد (یعنی به ازای یک واحد تغییر در متغیر مسئولیت اجتماعی سازمان، (۰/۶۷۱) واحد تغییر در متغیر مدیریت دانش ایجاد می شود).
- تحلیل ضریب تعیین (R Square) : مقدار ضریب تعیین متغیرهای مسئولیت اجتماعی سازمان و مدیریت دانش برابر (۰/۳۹۵) است که بیان کننده این مطلب است که ۳۹/۵ درصد تغییرات به وجود آمده در متغیر مدیریت دانش از طریق متغیر مسئولیت اجتماعی سازمان تبیین می گردد.
- نتیجه نهایی : با توجه به تحلیل انجام گرفته مسئولیت اجتماعی با مدیریت دانش رابطه مثبت و معنی دار دارد، بنابراین فرضیه دوم پذیرفته می شود.

آزمون فرضیه سوم

ادعای محقق: توسعه مدیریت منابع انسانی با نتایج عملکردهای سازمانی رابطه معنی داری دارد.

فرض آماری:

توسعه مدیریت منابع انسانی با نتایج عملکردهای سازمانی رابطه معنی داری ندارد: H_0

توسعه مدیریت منابع انسانی با نتایج عملکردهای سازمانی رابطه معنی داری دارد: H_1

جدول ۳: نتایج آزمون رگرسیون برای فرضیه سوم

متغیر مستقل	متغیر وابسته	ضریب همبستگی	ضریب رگرسیون (β)	سطح معنی داری	ضریب تعیین	مقدار آماره (F)	سطح معنی داری آماره (F)
منابع انسانی	دانش مدیریت مدیریت شیوه های	۰/۴۵۳	۰/۴۵۲	۰/۰۰۰	۰/۲۰۶	۴۳/۷۱۸	۰/۰۰۰

- تحلیل سطح معنی داری آماره F (Sig-F) : با توجه به اینکه سطح معنی داری آماره F (۰/۰۰۰) می باشد که کمتر از ۰/۰۵ بوده و نشان می دهد که رابطه خطی بین دو متغیر وجود دارد.
- تحلیل ضریب همبستگی و ضریب رگرسیون ( ) : با توجه به ضریب همبستگی شیوه های مدیریت منابع انسانی در سازمان رابطه مثبتی با مدیریت دانش دارد. همچنین با توجه به نتایج آماری جدول فوق می توان ادعا کرد که در سطح اطمینان ۹۵ درصد، متغیر شیوه های مدیریت منابع انسانی در سازمان به میزان (۰/۴۵۳) واحد بر متغیر مدیریت دانش تاثیر مثبت و معنی دار دارد (یعنی به ازای یک واحد تغییر در متغیر شیوه های مدیریت منابع انسانی در سازمان، ۰/۴۵۳ واحد تغییر در متغیر مدیریت دانش ایجاد می شود).
- تحلیل ضریب تعیین (R Square) : مقدار ضریب تعیین متغیرهای شیوه های مدیریت منابع انسانی در سازمان و مدیریت دانش برابر (۰/۲۰۶) است که بیان کننده این مطلب است که ۲۰٪ درصد تغییرات به وجود آمده در متغیر مدیریت دانش از طریق متغیر شیوه های مدیریت منابع انسانی در سازمان تبیین می گردد. نتیجه نهایی : با توجه به تحلیل انجام گرفته شیوه های مدیریت منابع انسانی در سازمان با مدیریت دانش رابطه مثبت و معنی دار دارد، بنابراین فرضیه سوم پذیرفته می شود.

متغیرها	ضریب استاندارد	آماره t	مقایسه با مقدار بحرانی	نتیجه
یادگیری و توسعه	۰/۲۰	۲/۵۱	۲/۵۱>۱/۹۶	پذیرش فرضیه
ارتباطات	۰/۱۶	۳/۹۴	۳/۹۴>۱/۹۶	پذیرش فرضیه
ارزیابی عملکرد	۰/۰۷	۴/۰۰	۴/۰۰>۱/۹۶	پذیرش فرضیه
فرصت شغلی	۰/۱۷	۳/۲۹	۳/۲۹>۱/۹۶	پذیرش فرضیه
مشارکت	۰/۱۱	۱/۰۶	۱/۰۶>۱/۹۶	رد فرضیه
طراحی شغل	۰/۲۹	۲/۳۰	۲/۳۰>۱/۹۶	پذیرش فرضیه

با توجه به نتایج به دست آمده مشاهده می شود که مقدار ضریب رگرسیونی استاندارد شده گاما برابر با ۰/۵۷ و مقدار آماره t برابر با ۴/۰۰ می باشد. این بدین معنی است که ارزیابی عملکرد بر مدیریت دانش و مسئولیت اجتماعی سازمان تاثیر مثبتی دارد و این فرضیه پذیرفته شده است. مقدار ضریب رگرسیونی استاندارد شده گاما برابر با ۰/۱۶ و مقدار آماره t برابر با ۳/۹۴ می باشد. این بدین معنی است که ارتباطات بر مدیریت دانش و مسئولیت اجتماعی سازمان تاثیر مثبتی دارد و این فرضیه پذیرفته شده است. مقدار ضریب رگرسیونی استاندارد شده گاما برابر با ۰/۰۰ و مقدار آماره t برابر با ۲/۵۱ می باشد. این بدین معنی است که یادگیری و توسعه بر مدیریت دانش و مسئولیت اجتماعی سازمان تاثیر مثبتی دارد و این فرضیه پذیرفته شده است. مقدار ضریب رگرسیونی استاندارد شده گاما برابر با ۰/۱۷ و مقدار آماره t برابر با ۳/۲۹ می باشد. این بدین معنی است که توسعه و یادگیری بر مدیریت دانش و مسئولیت اجتماعی سازمان تاثیر مثبتی دارد و این فرضیه

پذیرفته شده است. مقدار ضریب رگرسیونی استاندارد شده گاما برابر با $0/11$ و مقدار آماره t برابر با $1/06$ می باشد. این بدین معنی است که مشارکت بر مدیریت دانش و مسئولیت اجتماعی سازمان تاثیر مثبتی دارد و این فرضیه رد شده است. مقدار ضریب رگرسیونی استاندارد شده گاما برابر با $0/29$ و مقدار آماره t برابر با $2/30$ می باشد. این بدین معنی است که طراحی شغل بر مدیریت دانش و مسئولیت اجتماعی سازمان تاثیر مثبتی دارد و این فرضیه پذیرفته شده است.

نتیجه گیری فرضیات

با توجه به بررسی های به عمل آمده در آزمون فرضیه ها در این تحقیق مشخص شد که شیوه های مدیریت منابع انسانی بر روی مدیریت دانش و مسئولیت اجتماعی سازمان تاثیر مثبت و مستقیم دارد. طراحی شغل، ارزیابی عملکرد، فرست شغلی نیز دارای تاثیر مثبت و مستقیم بر روی مدیریت دانش و مسئولیت اجتماعی می باشد، مدیریت دانش (دانش سازمانی) دارای تاثیر مثبت و مستقیم بر روی مسئولیت اجتماعی می باشد.

نتیجه گیری کلی

مدل پیشنهادی یک مدل مرکب جدید می باشد، که ارتباط بین بهترین شیوه های مدیریت منابع انسانی، مدیریت دانش، مسئولیت اجتماعی، طراحی شغل، توسعه و یادگیری و ارزیابی عملکرد سازمانی را بررسی می کند و بهترین شیوه های مدیریت منابع انسانی که اثری بالقوه در جهت پیشرفت و توسعه عملکرد سازمانی دارد را برای همه سازمان ها مهیا می کند.

پیشنهادات تحقیق

الف : برای گسترس مسئولیت پذیری اجتماعی سازمانی پیشنهاد می شود.

باتوجه به تأثیر توسعه مدیریت منابع انسانی در افزایش قابل توجه مسئولیت پذیری اجتماعی سازمانی کارکنان، بایستی به آموزش ابعاد مختلف مسئولیت اجتماعی سازمان همچون:

آرمان مشترک، کار تیمی کارکنان، شفاف بودن ماموریت و از همه مهمتر، مدل های ذهنی کارکنان در امر افزایش مسئولیت در قبال جامعه، محیط، اخلاق و مسئولیت مالی سازمان ها پرداخت.

ب : برای گسترس مدیریت منابع انسانی سازمان پیشنهاد می شود.

نیاز سنجی آموزش و تهیه برنامه آموزش

ایجاد و اجرای طرحهای توسعه مهارت، تجارب و گرایش ها

ایجاد و اجرای طرحهای ارزیابی عملکرد

هدایت و آموزش پرستل جدید

ج : برای گسترس عملکردهای سازمانی پیشنهاد می شود.

برقراری سیستم پاداش، هویت بخشیدن و شخصیت دادن به افراد، اهمیت دادن به کار آنها، ایجاد یکپارچگی در بین کارکنان، از بین بردن تضادهای بین کارکنان و ایجاد شایسته سalarی واقعی، جلوگیری از عملکردهای منفی کارکنان و بهبود نحوه عملکرد آنان، مشخص کردن کارکنان نخبه و مفید سازمان و تقدير به منظور ایجاد انگیزه بیشتر در بین آنها، افزایش همکاری کارکنان با مدیریت، مشخص کردن نیازهای آموزشی و غیر آموزشی کارکنان، فراهم کردن اميد به آينده شغلی در بین کارکنان مثل امنیت، ارتقاء، افزایش بهره وری فرد، تضمین سلامت فیزیکی و ذهنی فرد، افزایش روحیه فرد و ... در این راستا سودمند است.

منابع

۱. سعادت، اسفندیار. مدیریت منابع انسانی، چاپ هجدهم، ۱۳۹۲.
۲. طالبیان، احمد. برنامه ریزی منابع انسانی، ماهنامه تدبیر، ۱۳۸۳.
۳. میرسپاسی، ناصر. مدیریت استراتژیک منابع انسانی و روابط کار، چاپ هجدهم، ۱۳۷۹.
۴. دعایی، حبیب ا... مدیریت منابع انسانی (نگرش کاربردی) : دانشگاه فردوسی مشهد، چاپ دوم، ۱۳۷۷.
5. Schalk, R., Timmerman, V., & van den Heuvel, S. (2012). How strategic considerations influence decision making on e-HRM applications. *Human Resource Management Review*.
6. Marler, J. H., & Fisher, S. (2012). An evidence-based review of eHRM and strategic human resource management. *Human Resource Management Review*.
7. Hoch, J. E., & Dulebohn, J. H. (2012). Shared leadership in enterprise resource planning and human resource management systems implementation. *Human Resource Management Review*.
8. Dulebohn, J. H., & Johnson, R. (2012). Human resource metrics and decision support: A classification framework. *Human Resource Management Review*.
9. Brown, K., & Charlier, S. (2012). An integrative model of e-Learning use: Leveraging theory to understand increased usage. *Human Resource Management Review*.
10. Aguinis, H., & Lawal, S. (2012). eLancing: A review and research agenda for bridging the science-practice gap. *Human Resource Management Review*.
11. Foos, Ted., Schum, Gray and Rothenberg, Sandra(2006). Tacit Knowledge Transfer and the Knowledge Disconnect, *Knowledge Management*, Vol. 10, No. 1, 6-18
12. Hoffman James, Hoelscher Mark L., Sherif Karma(2005). Social Capital, Knowledge Management and Sustained Superior Performance, *Journal of Knowledge Management*, Vol. 9, No. 3, 170-182.
13. Merwick, A. D.(2003). Knowledge Management Technology, *Systems Journal*, Vol. 40, No. 4, 814.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرستال جامع علوم انسانی